



**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo nurodytą susidūrimą su laukiniu gyvūnu pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu ir atsisakyti mokėti draudimo išmoką už automobilio sugadinimus. Įvertinus draudiko pateiktą ekspertinę pažymą, papildomus techninius paaiškinimus ir kitus pateiktus duomenis, nustatyta, kad labiau tikėtina, jog deklaruoti sugadinimai atsirado kitomis, nei nurodė pareiškėjas, aplinkybėmis. Pareiškėjo pateikti argumentai ir įrodymai ekspertinės pažymos duomenų nepaneigė. Įrodymų visuma sudaro pagrindą spręsti, kad pareiškėjas, siekdamas gauti draudimo išmoką, pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir jo padarinius, todėl draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Transporto priemonių draudimo taisyklių² (toliau – Taisyklės) nuostatomis, atsisakė mokėti draudimo išmoką, o pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta savanoriška transporto priemonių draudimo sutartis (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu buvo apdraustas pareiškėjo automobilis BMW 530.

2026 m. balandžio 21 d. pareiškėjas pranešė draudikui apie 2026 m. balandžio 20 d. 21.45 val. įvykusį įvykį, nurodydamas, kad važiuojant keliu, esant ribotam matomumui, iš kairės pusės į važiuojamąją kelio dalį staiga išbėgo laukinis gyvūnas. Pasak pareiškėjo, dėl „trumpo reakcijos laiko susidūrimo išvengti nepavyko“ (toliau – įvykis). Jis taip pat nurodė, kad po smūgio atsikabino galinis difuzorius, o gyvūnas pasišalino, todėl jo rūšies nustatyti nepavyko.

Draudikas įvertino automobilio sugadinimų nuotraukas ir atliko įvykio aplinkybių tyrimą. Remdamasis 2026 m. balandžio 28 d. ekspertine pažyma Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Ekspertinė pažyma), draudikas nusprendė, kad automobilio sugadinimų pobūdis neatitinka pareiškėjo nurodytą susidūrimo su laukiniu gyvūnu aplinkybių. Draudikas įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką.

Pareiškėjas su šiuo sprendimu nesutiko. Siekdamas patvirtinti įvykio aplinkybes, jis kreipėsi į policiją dėl aktualaus kelio vaizdo įrašų. Policija informavo, kad turimuose vaizdo duomenyse pareiškėjo automobilis jo nurodytame kelyje neužfiksuotas. Pareiškėjas taip pat pakartotinai apžiūrėjo automobilį ir pateikė draudikui nuotraukas objektų, kuriuos laikė galimais gyvūno šeriais. Draudikas, įvertinęs šią papildomą informaciją, savo sprendimo nepakeitė.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti ginčą ir įvertinti draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką pagrįstumą.

Ginčo reikalavimai

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Transporto priemonių draudimo taisyklės Nr. 021, 2024 m. kovo 5 d. redakcija, galiojančios nuo 2024 m. balandžio 4 d.

Įpareigoti draudiką pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką už automobilio sugadinimus.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nesutinka su draudiko Ekspertinėje pažymoje pateikta išvada, kad automobilio sugadinimai atsirado kitomis, nei nurodė pareiškėjas, aplinkybėmis. Jo nuomone, ekspertas nenurodė konkrečios alternatyvios sugadinimų priežasties, o vėliau automobilyje aptikti objektai, panašūs į gyvūno šerius, patvirtina pareiškėjo nurodytas įvykio aplinkybes.

Draudikas remiasi Ekspertine pažyma, kurioje nurodyta, kad ant galinio kairiojo sparno matomi puslankio ir apskritimo formos įspaudai galėjo susidaryti kontaktuojant su specifinius kontūrus turinčiu kietu objektu. Eksperto vertinimu, ant galinio bamperio esantys trumpi lygiagretūs įbrėžimai ir skirtingomis kryptimis per bagažinės dangčio viršų einantys nubraukimai taip pat neatitinka pėdsakų, kurie turėtų susidaryti, automobiliui judant pareiškėjo nurodytu maždaug 70 km/h greičiu ir susidūrus su gyvūnu. Ekspertas padarė išvadą, kad labiausiai tikėtina, jog automobilis, vertinant sugadinimų visumą, buvo apgadintas kitomis, nei nurodė pareiškėjas, aplinkybėmis – pagal sugadinimų pobūdį jie galėjo atsirasti ir per daugiau nei vieną įvykį.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti Draudimo sutarties sąlygas ir ginčo šalių pateiktus įrodymus bei nustatyti, ar draudikas pagrįstai pripažino įvykį nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuota įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartis, kurios pagrindu buvo draudžiami pareiškėjo interesai, susiję su automobiliu, yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.³ Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais, taip pat tie, kurie tokiais nelaikytini.⁴

Pagal Taisyklių 18 punktą, draudžiamasis įvykis yra apdraustos transporto priemonės sugadinimas, sunaikinimas ar praradimas dėl staiga ir netikėtai kilusio atsitikimo, išskyrus Taisyklėse nurodytus nedraudžiamuosius įvykius. Taisyklių 21.17 papunktyje nustatyta, kad įvykis

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

laikomas nedraudžiamuoju, jeigu draudėjas, apdraustasis arba su jais susijęs asmuo, siekdamas gauti draudimo išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius. Todėl būtina įvertinti, ar pareiškėjo deklaruoti sugadinimai atsirado jo nurodytomis aplinkybėmis ir ar yra pagrindas taikyti minėtą nedraudžiamąjo įvykio sąlygą.

Draudikas savo sprendimą grindžia Ekspertine pažyma ir ją papildančiais techniniais paaiškinimais. Ekspertinė pažyma yra specialių žinių turinčio asmens parengtas rašytinis įrodymas, vertintinas kartu su kitais ginčo byloje esančiais duomenimis. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad pagrindas kritiškai vertinti eksperto išvadą atsiranda, kai jos turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, tyrimas neatliktas ar atliktas neišsamiai arba kyla kitų pagrįstų abejonių dėl jo rezultatų. Išvados pagrįstumas vertinamas atsižvelgiant į jos suderinamumą su kitais įrodymais ir byloje nustatytų aplinkybių visuma.⁵

Lietuvos bankui pateiktoje Ekspertinėje pažymoje įvertinti galinio kairiojo sparno, galinio bamperio ir bagažinės dangčio pažeidimai. Sparno stipriausios deformacijos vietoje nustatyti puslankio ir apskritimo formos įspaudai, kuriuos ekspertas siejo su specifinius kontūrus turinčio kieto objekto poveikiu. Ant bamperio užfiksuoti trumpi lygiagretūs įbrėžimai su aiškia pradžia ir pabaiga, o bagažinės dangčio nubraukimai tęsiasi skirtingomis kryptimis, skersai jo plokštumos. Eksperto vertinimu, automobiliui judant pareiškėjo nurodytu maždaug 70 km/h greičiu ir susidūrus su gyvūnu, pėdsakai turėtų būti ilgesni ir tęstis išilgiau automobilio. Šių požymių pagrindu padaryta išvada, kad labiausiai tikėtina, jog sugadinimai, vertinant jų visumą, atsirado kitomis, nei nurodė pareiškėjas, aplinkybėmis, galimai per daugiau negu vieną įvykį.

Draudiko pateiktuose paaiškinimuose ši išvada detalizuota plačiau: skersai bagažinės dangčio einantys pėdsakai siejami su aplink automobilį slenkančiu objektu, o galinės automobilio dalies šono deformacijos – su koncentruotu standaus, nesideformuojančio objekto poveikiu. Taip pat paaiškinta, kad skirtingos pėdsakų kryptys ir jų pobūdis neatitinka pareiškėjo aprašyto vieno susidūrimo mechanizmo. Taigi techninis vertinimas grindžiamas konkrečių pažeidimų analize, o ne vien teorinėmis, bendro pobūdžio prielaidomis dėl įvykio.

Pareiškėjo nurodyta susidūrimo su šernu galimybė ekspertui buvo žinoma ir užfiksuota Ekspertinėje pažymoje. Vis dėlto pareiškėjo teiginiai apie galimą gyvūno kūno rotaciją ar slydimą nepagrįsti techniniu vertinimu ar kitais objektyviais duomenimis, paaiškinančiais nustatytus įspaudus, deformacijas ir pėdsakų kryptis. Vertinant pareiškėjo argumentą, kad Ekspertinėje pažymoje „suformuota tikimybinė išvada“, pažymėtina, kad tokia Ekspertinės pažymos išvados forma bei konkretaus alternatyvaus įvykio scenarijaus nenustatymas savaime nepaneigia jos pagrįstumo: svarbu, ar pateikti duomenys leidžia vieną sugadinimų atsiradimo versiją laikyti labiau tikėtina už kitą.

Pareiškėjas Ekspertinėje pažymoje pateiktą išvadą taip pat ginčija remdamasis automobilio bagažinės vandens nutekėjimo latakuose užfiksuotais objektais, panašiais į gyvūno šerius. Tačiau šių objektų nuotraukos draudikui pateiktos 2026 m. birželio 15 d., praėjus 56 dienoms, t. y. beveik dviem mėnesiams, po įvykio. Tos pačios dienos atsakyme ekspertas pripažino objektų panašumą į gyvūno šerius, tačiau pažymėjo negalintis nustatyti jų atsiradimo ant automobilio laiko ir aplinkybių. Draudikas atkreipė dėmesį ir į tai, kad objektai užfiksuoti abiejų automobilio pusių bagažinės vandens nutekėjimo latakuose, nors pareiškėjas nurodė kontaktą kairėje pusėje, o iš karto po įvykio padarytose nuotraukose biologiniai pėdsakai neužfiksuoti. Nesant duomenų, leidžiančių patikimai susieti šiuos objektus su deklaruotu įvykiu, manytina, kad pateiktos nuotraukos nepaneigia Ekspertinėje pažymoje išdėstytų techninių argumentų.

Įvertinus Ekspertinę pažymą, ją papildančius draudiko paaiškinimus ir pareiškėjo pateiktus duomenis, pagrindo nesivadovauti atliktu techniniu vertinimu nenustatyta. Ekspertinėje pažymoje išskirti konkretūs pažeidimų požymiai, paaiškinta jų neatitiktis deklaruotam susidūrimo mechanizmui, o papildomi paaiškinimai nuosekliai detalizuoja šios išvados pagrindimą. Pareiškėjo argumentai ir pateiktos nuotraukos nesudaro pagrindo abejoti šio specialių žinių turinčio asmens vertinimo patikimumu.

Taigi ginčo byloje esančių įrodymų visuma pagrindžia labiau tikėtiną išvadą, kad deklaruoti automobilio sugadinimai, vertinant jų visumą, atsirado kitomis, nei nurodė pareiškėjas, aplinkybėmis. Pareiškėjas šiuos sugadinimus priskyrė vienam jo paties patirtam susidūrimui su gyvūnu ir prašė juos atlyginti draudimo išmoka, tačiau atskirų automobilio dalių pažeidimų pobūdis neatitinka jo aprašyto įvykio mechanizmo. Vertinant šias aplinkybes kartu, yra pagrindas spręsti, kad pareiškėjas, siekdamas gauti draudimo išmoką už deklaruotus sugadinimus, pateikė draudikui klaidingus duomenis apie įvykį ir jo padarinius. Kaip minėta, pagal Taisyklių 21.17 papunktį,

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

klaidingos informacijos teikimas, siekiant gauti draudimo išmoką, yra nedraudžiamąjo įvykio sąlyga.

Išvada

Kadangi ginčo byloje pateiktų įrodymų visuma pagrindžia išvadą, kad pareiškėjas, siekdamas gauti draudimo išmoką, pateikė klaidingus duomenis apie automobilio sugadinimų atsiradimo aplinkybes, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių 21.17 papunkčiu, įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką. Dėl minėtų priežasčių pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis